

۷۵هزار مشاوره خانواده با چشمان بسته

دکتر آیت‌الله علی اکبر مرتضوی کیاسری؛ جانباز روشنفکری که ۲مدرک دکتری دارد

۲۲

ظهور نیروی قدسی و غیرسکولار

تحلیل تاریخی اربعین به روایت محسن اراکی، حسین کچوئیان و محسن الویری

۲۳

امید حتی اگر واهی باشد هم مفیداست

گفت‌وگو با «امیر حسین بصیر»، نویسنده و کارگردان نمایش «موتور خونه»

۲۴

فدیهنگ

سازمان سینمایی با تعدادی فیلم بلا تکلیف مواجه است که از گذشته به ارث مانده اند

موتور رضا عطاران «روشن» می‌شود

سینما

هر مدیری در سینما همچون هر حوزه مدیریتی دیگری، میراث‌دار تصمیمات و اقدامات

دوره مدیریتی پیش از خود است. فرقی نمی‌کند که این میراث چقدر باطبیع و میل مدیر جدید باشد یا موجب ناخرسندی و تکدر خاطرش شود. به هر تقدیر، مدیر جدید باید راهی برای کنار آمدن با آنچه به او ارث رسیده بیابد و شیوه‌ای مناسب و کارآمد، مطابق سیاست‌هایش در

مواجهه با یادگار دوران گذشته در پیش بگیرد. تیم سازمان سینمایی دولت سیزدهم هم، علاوه

بر تمام رویه‌های قانونی و عرفی و مسائل نوشته و نانوشته‌ای که در سینما به ارث برده، همچون دوره‌های گذشته، تعدادی فیلم اکران نشده و بلا تکلیفی روی دستش باقی مانده است. بعضی از این فیلم‌ها سال‌هاست که در بلا تکلیفی به‌سر می‌برند و عزل و نصب چند مدیر را دیده‌اند، اما همچنان گره از بخت‌شان باز نشده و رنگ پرده قرم‌ای را به‌خود ندیده‌اند. مدیران آمده‌اند و رفته‌اند و برای حل مشکل این فیلم‌ها وعده داده و چاره‌اندیشی کرده‌اند دست آخر هم بی‌آنکه

توانسته یا خواسته باشند کاری کنند، رفته‌اند و عمر بلا تکلیفی این فیلم‌ها را امتداد بخشیده‌اند. با همه ایسن اینها، دیروز خبر رسید که بخت

«روشن» ساخته روح‌الله حجازی با بازی رضا عطاران – که مدت‌ها بود خبرهای غیررسمی و تاییدنشده‌ای از توقیفش به گوش می‌رسید- باز شده و این فیلم روی پرده خواهد رفت. جز این فیلم، فیلم‌های دیگری هم هستند که منتظرند بالاخره کسی برای حل مشکل‌شان استین بالا بزند و حرف آخر را در باره وضعیت آنها بیان کند.

بلا تکلیفی بی‌پایان

از فیلم‌های سالیان دور تر، «صدسال به این سال‌ها» (۱۳۸۶)، «گزارش یک جشن» (۱۳۸۹)، «خیابان‌های آرام» (۱۳۸۹)، «خرس» (۱۳۹۰) و «ارادتمند؛ نازنین، بهاره و تینا» (۱۳۹۵) سال‌هاست که منتظرند تعیین تکلیف شوند و فرجام‌شان رقم بخورد، ولی به‌نظر نمی‌رسد اراده‌ای جدی برای حل مشکل این فیلم‌ها وجود داشته باشد. در دوره‌های مدیریتی پیشین، محتوای این فیلم‌ها حساسیت‌برانگیز توصیف شده بود و صدور پروانه اکران برای آنها می‌توانست به پایان دوره مدیریت مدبری بینجامد که چنین مجوزی صادر کرده است.

این فیلم‌ها در طول سال‌ها به سر جبهای هر مدیری که سکان سازمان سینمایی را در دست گرفته بدل شده‌اند و همواره یکی از سؤالاتی

که از رؤسای سازمان سینمایی در روزهای شروع کارشان پرسیده می‌شود، طرح و برنامه آنها برای برخورد با این فیلم‌هاست. مدیران نیز همواره برای حل مشکل این فیلم‌ها حرف‌هایی می‌زنند و قول می‌دهند و باز همه چیز مشمول مرور زمان می‌شود تا اینکه خبری از فیلم جدیدی به‌محاقرفته‌ای باعث نبش قبر اخبار مربوط به این فیلم‌ها شود.

در دوره جدید سازمان سینمایی هم این فیلم همچنان منتظرند ببینند چه بر خودری با آنها می‌شود. واقعیت این است که در دوره افت تماشاگران سینما، اکران شدن یا نشدن این فیلم‌ها دیگر اصلا اهمیتی ندارد. این فیلم‌ها باید در زمان خودشان به نمایش درمی‌آمدند و حالا دیگر حرف‌شان رقم بخورد، ولی به‌نظر صادر نشدن مجوز اکران برای این فیلم‌ها به شکل سنتی در آمده که هنوز هیچ مدیری جسارت این سنت‌شکنی را در خود ندیده است.

«روشن» اکران می‌شود

«قاتل و وحشی» (۱۳۹۸)، «شیشلیک» (۱۳۹۹) و «برادران لیلیا» (۱۴۰۱) از جمله جدیدترین فیلم‌هایی هستند که در این ۳،۲

سال اخیر به فهرست فیلم‌های بلا تکلیف اضافه شده‌اند. هر کدام هم مشکل خاص خود را دارند. در «قاتل و وحشی»، لیلیا خانمی سرش را از ته تراشیده و گوش‌هایش در فیلم بیرون است. «شیشلیک» همان مشکل محتوای حساسیت‌برانگیز را دارد؛ آن‌هم از فیلمسازی که توقع حساسیت‌زایی از او نمی‌رود و پیش از این فیلم، در بین تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران اصلی سینما ارج و قربی داشت و حالا نسبت به او نوعی بی‌اعتمادی ایجاد شده است. «برادران لیلیا» هم که بی‌مجاز و بدون اصلاحات مورد نظر سازمان سینمایی در جشنواره کن شرکت کرده و اکرانش در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته است.

«روشن» ساخته روح‌الله حجازی هم که در سی‌ونهمین جشنواره فیلم فجر حضور داشت

و سیمرح بلورین بهترین بازیگر نقش اول مرد را برای عطاران به ارمان آورد، بعد از نمایش در جشنواره نتوانسته بود مجوز اکران بگیرد و حرف و حدیث‌هایی در باره به محاق رفتن آن به گوش می‌رسید، اما سرانجام مشکل این فیلم اجتماعی حل شده و گویا بزودی به نمایش درمی‌آید.

تا زمانی که «روشن» اکران نشود، نمی‌شود گفت این فیلم نسبت به نسخه جشنواره‌اش چه تغییری را در خود ندیده است.

شده که دست‌اندر کاران این فیلم بعد از مدت‌ها به اصلاحات خواسته شده تن بدهند، موفقیت را دارند. در «نفرادی» با بازی عطاران در گیشه است. «نفرادی» پر فروش‌ترین فیلم تاریخ سینمای ایران است و احتمالا دست‌اندر کاران «روشن» روی حضور عطاران برای موفقیت فیلمشان در گیشه حساب کرده‌اند. در خلاصه داستان این فیلم آمده: «روشن، مرد میانسال عشق بازیگری، نمی‌تواند خانه ثبت‌نامی‌اش را بگیرد و در آستانه فروپاشی همه چیز، تصمیم می‌گیرد نقشش را بازی کند.» علاوه بر عطاران، سیامک انصاری و سارا بهرامی در این فیلم حضور دارند. مرتضی نجفی هم برای این فیلم برنده جایزه بهترین فیلمبردار ی از سی‌ونهمین جشنواره فیلم فجر شده بود.

حالا باید منتظر ماند و دید مشکل فیلم‌هایی همچون «سه کلم حبیب»، «ننور کارگر»، «گرگ‌های آبی» و چند فیلم دیگر هم که به آنها اشاره شد، حل خواهد شد یا نه. آیا مسئولان سازمان سینمایی یکی از مشکلات این سازمان را که از چند دوره پیش به آنها به ارث رسیده است، حل خواهند کرد یا رویه‌سالیان گذشته در برخورد مغفلهانه با این فیلم‌ها را ادامه می‌دهند.

خاطرات «سایه» میلیونی شد

۵۰۰هزار تومان افزایش قیمت در عرض یک ماه

کتاب «پیر برنیان اندیش» بازنشر شد؛ این در حالی است که برخی از مخاطبان نسبت به قیمت میلیونی آن انتقاد دارند. این کتاب اخیرا و در آستانه چهلمین روز درگذشت زنده یاد ابتهاج از سوی نشر سخن به چاپ شانزدهم رسیده است؛ هر چند قیمت یک‌میلیون و ۳۵۰هزار تومانی برای کتاب هزار و ۵۰۰صفحه‌ای به انتقاداتی منجر شده است. این در حالی است که حدود یک ماه پیش چاپ چهاردهم آن به قیمت ۸۵۰هزار تومان از سوی نشر سخن عرضه شده است. کتاب «پیسر برنیان اندیش» از جمله آثار تاریخ شفاهی است که در سال‌های گذشته همواره مورد اقبال مخاطبان قرار گرفته است. از خرداد عظیمی، استاد دانشگاه تهران همراه همسرش عاطفه طیبه این اثر را که شامل خاطرات زنده‌یاد هوشنگ ابتهاج است، گردآوری و منتشر کرده‌اند. کتاب «پیر برنیان اندیش» از چند وجه خواندنی است؛ نخست آنکه راوی این خاطرات مردی است که در بزنگاه‌های سیاسی اجتماعی عصر حاضر حضور داشته و تأثیر غیر قابل انکاری بر جریان شعر و موسیقی کشور گذاشته است. ساختار کتاب براساس پرسشی و پاسخ انتخاب شده که در آن مخاطب، در کنار خواندن خاطراتی در زمینه اتفاقات و مسائل مختلف، گاهی به

فروش میلیاردی پدر

بیش از ۸هزار نفر تا ۲۴شهریوراز نمایش «پدر» دیدن کردند. به گزارش همشهری، براساس آمار اعلام‌شده از سوی اداره کل هنرهای نمایشی نمایش «پدر» به کارگردانی آروند دست‌آرای که از ۸شهریور ماه اجرای خود را در تالار اصلی با ظرفیت ۵۷۹تماشاگر و قیمت بلیت ۱۰۵تا۱۵۰هزار تومان آغاز کرده، تا ۲۴شهریور با مجموع ۱۱۸اجرا و میزبانی از ۸هزار۹۰۰تماشاگر به فروشی معادل یک‌میلیارد و ۸۶میلیون و ۴۰۵هزار تومان دست پیدا کرده است. همچنین نمایش «شفسیره» به کارگردانی مهدی شاه‌پیری که از روز ۱۴شهریورماه در تالار چهارسوسو با ظرفیت ۳۲۲نفر آغاز شده تا روز پنجشنبه ۲۴شهریورماه با قیمت بلیت ۸۰هزار تومان، در مجموع ۱۰اجرا و ۷۹۲تماشاگر، ۵۲میلیون و ۷۸۴هزار تومان فروش داشته است.

■ ■ ■

لوپتو بعد از پسر دلفینی

انیمیشن سینمایی لوپتو پس از اکران موفق «پسر دلفینی» دومین انیمیشن سینمایی در ترکیب اکران سسال جاری است که امید تازه‌ای برای استمرار حضور مخاطبان کودک و نوجوان در سینماها محسوب می‌شود. به گزارش همشهری، در سیزدهمین جلسه شورای صنفی‌نمایش قرار داد سرگروهی فیلم «آهنگ دونفره» و «لوپتو» ثبت شد. بعد از بررسی درخواست‌ها و موارد مطرح شده، قرارداد سرگروهی فیلم جدید شامل فیلم سینمایی «آهنگ دونفره» به کارگردانی آرزو آرازش با بخش فیلمبراران و سرگروهی پردیس هنر شهر آفتاب شیراز بعد از فیلم «رویا سپهراب» انیمیشن سینمایی لوپتو به کارگردانی عباس عمسگری با بخش بهمن سبزه سرگروهی پردیس هنر و مشهبد بعد از فیلم «طلایی» بسته شد. در این جلسه همچنین مقرر شد از این سیس قرارداد‌های فیلمبردار ی از سی‌ونهمین جشنواره فیلم فجر باشد.

■ ■ ■

حالا باید منتظر ماند و دید مشکل فیلم‌هایی همچون «سه کلم حبیب»، «ننور کارگر»، «گرگ‌های آبی» و چند فیلم دیگر هم که به آنها اشاره شد، حل خواهد شد یا نه. آیا مسئولان سازمان سینمایی یکی از مشکلات این سازمان را که از چند دوره پیش به آنها به ارث رسیده است، حل خواهند کرد یا رویه‌سالیان گذشته در برخورد مغفلهانه با این فیلم‌ها را ادامه می‌دهند.

■ ■ ■

موفقیت یک نوازنده در اوزاکا

یکی از نوازندگان موسیقی کسشورمان به فیفال مسابقات جهانی نوازندگی ویولن کشور ژاپن راه یافت. به‌گزارش مهرامین غفاری از نوازندگان ارکستر ژاپن و مجموعه‌های معتبر موسیقی کشورمان، نوازندهٔ فیکال مسابقات جهانی نوازندگی ویولن کشور ژاپن راه یافت. مسابقات جهانی موسیقی کسشور ژاپن با حضور حدود ۳هزار نوازنده در سازه‌های مختلف هر ساله برگزار می‌شود. امین غفاری در مراحل اول و دوم که به‌صورت آنلاین برگزار می‌شد، با ارسال فیلم‌هایی از «سونات آلابری» و «کنسرتو ویولن چاکوفسکی» طبق نظر هیأت‌انزوری به مرحله فیکال راه پیدا کرد و در تاریخ ۱۸اکتبر به‌صورت حضوری قطعه «زیگنر وایزین ساراوات» را در شهر اوزاکا ژاپن اجرا خواهد کرد. مسابقات اوزاکا است معتبرترین مسابقات موسیقی است که یکی از جوایز آن برای افراد برنده اجرا در سال‌های بزرگ در شهرهای مختلف دنیا مانند پاریس، استول و الوئته کارنگالی تانویورک است.

یادداشت

جمال رهنمایی روانشناس تحلیلی

نگاهی به یک معضل اجتماعی در فیلم صحنه‌زنی

جایی که اراده محومی شود

فیلم «صحنه‌زنی» ساخته علیرضا صمدی دربارۀ باند‌های خلافکاری است که با سوءاستفاده از قوانین دپه کسب‌وکار به راه می‌اندازند. آدم‌های گرفتار و بدهکار با یک نقشه پیچیده و به‌ظاهر کاملا عادی در یک شراکت نابرابر از جان، سلامتی و بدن خود مایه می‌گذارند تا این تجارت به گردش دربیاید.

در گرماگرم این تجارت مخوف، یک رشته مشترک سر دسته باند تبهکاری، قربانی یکی از صحنه‌های تصادف و مسددکاری که دربارۀ این پدیده تحقیق می‌کنند را در کنار هم قرار داده و یک درد عمیق نقطه پیوند این ۳ نفر می‌شود. احساسات آدم‌هایی که تا عمق وجود درگیر مسائل شخصی هستند در هم تنیده می‌شود و قوانین بازی اصلی تبهکاری، بوروکراسی اداری و منفعت‌طلبی مالی در مقابل این احساس صحنه را واگذار می‌کنند. بر هم خوردن موازنه‌های قراردادی و واگذار شدن تصمیمات به احساسات فردی، کار را از دست همه خارج می‌کند و فضای بر تعلیق بر داستان حاکم می‌شود. در این فضای پرنهام، احساسات این سه نفر دست را می‌برد و آدم‌ها با تکیه بر احساسات انسانی خود برای یک‌بار هم که شده از قواعد عمومی حرفه خود دست می‌کشند تا به بخش انسانی خود نزدیک‌تر شوند. دست بالای عواطف انسانی در یک طرف ماجرا چون در مقابل بخش‌های شخصیت تبهکارانه گروه مقابل قرار می‌گیرد، به‌صورت روشن‌تری قابل فهم می‌شود که از این فضای متضاد در فیلم به‌خوبی استفاده شده است.

ابعاد زمانی و موقعیتی انسان بسیار بیشتر از آنچه تاکنون تصور می‌شد در رفتار و تصمیمات او نقش دارند و ما بسیار بیشتر از آنچه فکر می‌کنیم در ظرف فضا و تصمیمات و رفتارها هستیم. از سوی دیگر در بخش فردی و درونی آدمی نیز با نتایج تازه‌ای در پژوهش‌ها روبه‌رو هستیم. روانشناسی تجربی موارد بی‌شماری از خطاهای ادراکی، خطاهای شناختی و خطای محاسباتی در انسان پیدا کرده‌اند که موفقیت برتر و تأثیرگذار او بر تصمیم و رفتارهای فردی خونیش با این محدودیت‌ها و ضعف‌های خودمان یافته‌هایی که به ما می‌گویند میان آنچه وجود دارد، تفاوت‌های بسیاری می‌توانند وجود داشته باشند و یک واقعیت می‌تواند توسط انسان‌های متفاوت به اشکال متفاوت درک و مبنای عمل قرار گیرد. نکته امیدوارکننده این یافته‌های جدید این است که ما پس از آشنا شدن با این محدودیت‌ها و ضعف‌های خودمان می‌توانیم با شناخت بهتر به عمکرده‌های بهتری دست یابیم و فهم و دانستن این نقاط ضعف می‌تواند از ما موجود قدرتمندتری بسازد.

از جنبه‌های محتوایی که در فیلم صحنه‌زنی به خوبی تصویر شده، ناتوانی انسان در برابر احساساتی است که گاهی خودش هم منشأ آن را نمی‌داند. مددکار اجتماعی داستان فیلم با هشدار همکارش متوجه می‌شود که چطور ناخودآگاه ناتوانی او در فرزندآوری سبب شده تا به سرنشت‌زن باردار و متاصل داستان علاقه‌مند شود و بی‌محابا برای نجات قربانی فراتر از مسئولیت‌های حرفه‌ای و قانونی خود به آب و آتش بزند و خودش را در معرض خطرهای جدی قرار دهد. گویی فرزند قربانی خود را چایگانه فرزندگی می‌داند. نندارد، قرار می‌گیرد و می‌تواند احساسات مادرانه او را به حدی تحریک کند که نجات این جنین در خطر مرگ را یک مسئولیت شخصی برای خودش تعریف و مثل یک مسادر برای فرزند خود فرزند او نیست مادری کند و او را از خطر مرگ نجات دهد. کاری که اغلب مادران بدون محاسبه مصدیتی فردی و تنها در اثر نیروی احساس صحنه‌زنی آن را انجام می‌دهند. تناقضات رفتارهای سرکرده باند تبهکار سوی دیگر همین ناتوانی است. او که در دنبای حرفه‌ای خود انسانی سنگدل، بی‌عاطفه و خشن است و تمام زندگی فرزند خود را وقف پیدا کردن دختر خردسالی کرده که نمی‌داند کجاست و چگونه زندگی می‌کند، او نیز از طریق مددکار سمج و پیگیر متوجه می‌شود که چگونه این احساس پدرانه تمام تصمیمات و رفتارهای او را تحت تأثیر قرار داده است.